

Zbornik sudske prakse

RJEŠENJE SUDA (prvo vijeće)

od 3. lipnja 2021. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 99. Poslovnika Suda – Politika useljavanja i azila – Međunarodna zaštita – Direktiva 2013/33/EU – Članak 8. stavak 3. prvi podstavak točka (d) – Zadržavanje podnositeljâ zahtjeva za međunarodnu zaštitu – Podnositelj zahtjeva zadržan u okviru postupka vraćanja na temelju Direktive 2008/115/EZ i u pogledu kojeg postoje opravdani razlozi za pretpostavku da je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu samo da odgodi ili oteža izvršenje odluke o vraćanju – Objektivni kriteriji na kojima se mogu temeljiti takvi razlozi – Podnositelj zahtjeva koji je već imao mogućnost započeti postupak azila”

U predmetu C-186/21 PPU,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputilo Upravno sodišće (Upravni sud, Slovenija), odlukom od 15. ožujka 2021., koju je Sud zaprimio 25. ožujka 2021., u postupku

J. A.

protiv

Republike Slovenije,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, predsjednik vijeća, L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan (izvjestitelj) i N. Jääskinen, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: A. Calot Escobar,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči obrazloženim rješenjem, u skladu s člankom 99. Poslovnika Suda,

donosi sljedeće

* Jezik postupka: slovenski

Rješenje

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 8. stavka 3. prvog podstavka točke (d) Direktive 2013/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju standarda za prihvatanje podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu (SL 2013., L 180, str. 96.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 137.).
- 2 Taj je zahtjev upućen u okviru spora između J. A.-a i Republike Slovenije u pogledu upravnog zadržavanja te osobe u okviru zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2008/115/EZ

- 3 Člankom 1. Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL 2008., L 348, str. 98.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 8., str. 188.) određuje se:

„Ovom se Direktivom utvrđuju zajednički standardi i postupci koji se imaju primjenjivati u državama članicama za vraćanje državljana trećih zemalja koji nemaju zakonit boravak u skladu s temeljnim pravima kao općim načelima prava Zajednice kao i međunarodnog prava, uključujući zaštitu izbjeglica i ljudskih prava.”

- 4 Članak 6. stavak 1. te direktive glasi kako slijedi:

„Države članice izdaju odluku o vraćanju u pogledu svakog državljanina treće zemlje koji nezakonito boravi na njihovom državnom području, ne dovodeći u pitanje iznimke iz stavaka od 2. do 5.”

- 5 U skladu s člankom 15. stavkom 1. navedene direktive:

„Ako u konkretnom slučaju nije moguće primijeniti dostatne a manje prisilne mjere, države članice mogu samo zadržati državljanina treće zemlje u pogledu kojeg se provodi postupak vraćanja kako bi pripremile povratak i/ili provele postupak vraćanja, posebno kada:

- (a) postoji opasnost od bijega; ili
- (b) konkretni državljanin treće zemlje izbjegava ili ometa pripreme postupka za vraćanje ili udaljavanje.

Svako zadržavanje može trajati ono vrijeme koje je najmanje potrebno, a trajati tako dugo koliko traje postupak udaljavanja, a treba se provesti uz dužnu pozornost.”

Direktiva 2013/33

6 Uvodne izjave 15. i 20. Direktive 2013/33 glase:

„(15) Zadržavanje podnositelja zahtjeva trebalo bi primjenjivati u skladu s temeljnim načelom prema kojem se osobu ne bi smjelo zadržavati samo zbog toga [što] traži međunarodnu zaštitu, posebno u skladu s međunarodnim pravnim obvezama država članica i člankom 31. Ženevske konvencije. Podnositelje zahtjeva smije se zadržati samo pod vrlo jasno definiranim iznimnim okolnostima koje su utvrđene u ovoj Direktivi te u skladu s načelima nužnosti i razmjernosti u odnosu na način i svrhu takvog zadržavanja. Kada se podnositelja zahtjeva zadržava on mora imati djelotvoran pristup potrebnim postupovnim jamstvima, kao što je podnošenje pravnog lijeka pred nacionalnim pravosudnim tijelom.

[...]

(20) Kako bi se bolje osigurala tjelesna i psihološka nepovredivost podnositelja zahtjeva, zadržavanje bi trebalo biti krajnje rješenje te se smije primijeniti tek nakon što se pažljivo razmotre sve druge mjere koje nisu mjere oduzimanja slobode odnosno zadržavanje. Sve druge mjere koje nisu zadržavanje moraju biti u skladu s temeljnim ljudskim pravima podnositelja zahtjeva.”

7 Člankom 8. te direktive, naslovljenim „Zadržavanje”, određuje se:

„1. Države članice ne smiju zadržati osobu samo zato jer je podnositelj zahtjeva u skladu s Direktivom 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite [(SL 2013., L 180, str. 60.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 12., str. 249. i ispravci SL 2020., L 76, str. 38. i SL 2020., L 415, str. 90.)].

2. Kada se pokaže potrebnim, i na temelju pojedinačne ocjene svakog slučaja, države članice mogu zadržati podnositelja zahtjeva, ako se ne mogu primijeniti druge manje prisilne mjere.

3. Podnositelja zahtjeva može se zadržati samo:

[...]

(d) kada je osoba zadržana zbog postupka vraćanja, u skladu s Direktivom [2008/115], da se pripremi vraćanje i/ili provede postupak udaljavanja te da dotična država članica na temelju objektivnih kriterija, uključujući i da je podnositelj zahtjeva već imao mogućnost započeti postupak za azil, može dokazati da postoje opravdani razlozi za pretpostavku da osoba podnosi zahtjev za međunarodnu zaštitu samo da odgodi ili oteža izvršenje odluke o vraćanju;

[...]

Razlozi za zadržavanje utvrđuju se nacionalnim pravom.

[...]”

Slovensko pravo

- 8 Iz članka 84. stavka 1. treće alineje Zakona o međunarodni zaštiti (Zakon o međunarodnoj zaštiti) od 4. ožujka 2016. (Uradni list RS, br. 16/17; u daljnjem tekstu: ZMZ-1) proizlazi da nadležno tijelo može protiv podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu donijeti mjeru obveznog zadržavanja na području centra za prihvat tražitelja azila kad se na podnositelja zahtjeva primjenjuje upravno zadržavanje u skladu sa Zakonom o tuđih (Zakon o strancima) od 16. lipnja 2011. (Uradni list RS, br. 1/18) radi provedbe i izvršenja postupka vraćanja ili udaljavanja i kad postoje opravdani razlozi za pretpostavku da je ta osoba podnijela zahtjev samo da odgodi ili oteža udaljavanje, iako je već u prethodnoj fazi imala mogućnost podnijeti takav zahtjev.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 9 J. A. državljanin je Bosne i Hercegovine koji je na neutvrđeni datum u Sloveniji podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je odbijen odlukom od 24. veljače 2020., koja je postala konačna 11. siječnja 2021. i izvršiva 11. veljače 2021.
- 10 Tijekom postupka koji se odnosi na taj zahtjev J. A. je presudom od 6. studenoga 2018. koju je donijelo Okružno sodišče v Ljubljani (Okružni sud u Ljubljani, Slovenija) osuđen na kaznu zatvora od jedne godine zbog počinjenja prijetnje, napada i oštećenja imovine druge osobe. U žalbenom postupku Više sodišče v Ljubljani (Visoki sud u Ljubljani, Slovenija) presudom od 23. svibnja 2019. osudilo je J. A.-a na kaznu zatvora od jedne godine i tri mjeseca kao i na sporednu kaznu protjerivanja iz države na razdoblje od tri godine. Dok je J. A. služio kaznu zatvora u zatvorskoj ustanovi, odluka o odbijanju njegova zahtjeva za međunarodnu zaštitu postala je izvršiva 11. veljače 2021.
- 11 Nakon odsluženja kazne zatvora J. A.-a su preuzela slovenska policijska tijela te im je on priopćio da želi podnijeti novi zahtjev za međunarodnu zaštitu. Prema obrascu za prijavu koji su ta tijela sastavila 27. veljače 2021., J. A. je u tom kontekstu naveo prijetnje smrću koje je doživio u zemlji svojega podrijetla.
- 12 J. A. je odveden u centar za prihvat tražitelja azila u Ljubljani (Slovenija) te je, nakon što je podnio novi zahtjev za međunarodnu zaštitu, usmeno obaviješten o tome da mu je određeno upravno zadržavanje.
- 13 Ministarstvo za notranje zadeve Republike Slovenije (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Slovenije; u daljnjem tekstu: Ministarstvo unutarnjih poslova) 1. ožujka 2021. službeno je, na temelju članka 84. stavka 1. treće alineje ZMZ-a-1, donijelo odluku kojom se nalaže zadržavanje J. A.-a u području centra za smještaj stranaca Postojna (Slovenija) od 27. veljače 2021. do datuma prestanka razloga za zadržavanje, pri čemu je pak zadržavanje ipak trebalo prestati 27. svibnja 2021., uz mogućnost produljenja za jedan mjesec. Ta je odluka obrazložena činjenicom da se na temelju Zakona o strancima već odobrilo zadržavanje J. A.-a zbog postupka vraćanja koji je protiv njega pokrenut i jer su postojali opravdani razlozi za pretpostavku da je novi zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen samo kako bi se odgodilo ili otežalo njegovo udaljavanje, iako je J. A. imao mogućnost podnošenja takvog zahtjeva u ranijoj fazi.
- 14 U pogledu potonjeg, Ministarstvo unutarnjih poslova smatralo je da je J. A. izrazio svoju namjeru za podnošenje novog zahtjeva za međunarodnu zaštitu tek u trenutku kad je postalo jasno da će se pokrenuti postupak za njegovo udaljavanje sa slovenskog državnog područja radi izvršenja

sporedne kazne protjerivanja stranca iz države. Naime, J. A. je već mogao, pred službenicima u zatvorskoj ustanovi u kojoj se nalazio na odsluženju kazne zatvora, izraziti namjeru podnošenja takvog zahtjeva čim je odluka o odbijanju njegova prvog zahtjeva za međunarodnu zaštitu postala izvršiva. Ministarstvo unutarnjih poslova stoga je zaključilo da je J. A. svoj zahtjev podnio samo kako bi odgodio ili otežao provedbu svojeg udaljavanja sa slovenskog državnog područja, što je potkrijepljeno činjenicom da J. A. u prilog svojem novom zahtjevu nije naveo nijednu novu činjenicu ili dokaz u odnosu na one navedene u okviru prvog zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

- 15 J. A. je protiv odluke Ministarstva unutarnjih poslova podnio tužbu Upravnom sodišću (Upravni sud, Slovenija). Smatra da se njegovo zadržavanje ne može temeljiti na članku 84. stavku 1. trećoj alineji ZMZ-a-1 jer se tom odredbom ne utvrđuju objektivni kriteriji na temelju kojih se može ocijeniti je li izrazio svoju namjeru podnošenja novog zahtjeva za međunarodnu zaštitu samo kako bi odgodio izvršenje svojeg udaljavanja sa slovenskog državnog područja.
- 16 Sud koji je uputio zahtjev naložio je 11. ožujka 2021., na zahtjev J. A.-a, privremenu mjeru kojom je odredio da se do donošenja konačne meritorne odluke o tužbi ili, najkasnije, do isteka roka iz odluke Ministarstva unutarnjih poslova, dotičnu osobu zadrži u centru za prihvatanje tražitelja azila u Ljubljani.
- 17 Iako od Suda zahtijeva provedbu hitnog prethodnog postupka na temelju članka 107. Poslovnika, sud koji je uputio zahtjev pojašnjava da ishod tužbe koju je podnio J. A. ovisi o tumačenju članka 8. stavka 3. prvog podstavka točke (d) Direktive 2013/33, koji je u nacionalno pravo prenesen člankom 84. stavkom 1. trećom alinejom ZMZ-a-1.
- 18 U tom se pogledu sud koji je uputio zahtjev pita predviđa li se člankom 84. stavkom 1. trećom alinejom ZMZ-a-1, time što se njime određuje da je osoba koja se nalazi u istoj situaciji kao J. A. već imala mogućnost zatražiti međunarodnu zaštitu, „objektivan kriterij” u smislu članka 8. stavka 3. prvog podstavka točke (d) Direktive 2013/33.
- 19 U tom okviru sud koji je uputio zahtjev navodi da se, s obzirom na izraz „uključujući i” koji je upotrijebljen u članku 8. stavku 3. prvom podstavku točki (d) Direktive 2013/33, može tvrditi da činjenica da je „podnositelj zahtjeva već imao mogućnost započeti postupak za azil” iz te odredbe predstavlja „objektivan kriterij” u smislu navedene odredbe koji odgovara kriteriju predviđenom u članku 84. stavku 1. trećoj alineji ZMZ-a-1. U tim okolnostima činjenica da slovenski zakonodavac u potonjoj odredbi nije odredio druge objektivne kriterije ne može imati nikakav utjecaj u predmetu u kojem su se, kao u ovom slučaju, nacionalna tijela pozvala isključivo na postojanje tog objektivnog kriterija kako bi obrazložila odluku o zadržavanju.
- 20 U slučaju da se takvo tumačenje ne može prihvatiti, sud koji je uputio zahtjev pita je li nacionalni zakonodavac prilikom prenošenja Direktive 2013/33 trebao, zbog pravne predvidljivosti i poštovanja načela nediskriminacije i jednakog postupanja kao i s obzirom na uvodnu izjavu 15. te direktive, u okviru obvezujuće, jasne i opće odredbe utvrditi objektivne kriterije na temelju kojih, povrh prethodnog utvrđenja u skladu s kojim je dotična osoba mogla podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu, nacionalna tijela mogu zaključiti da postoje opravdani razlozi za pretpostavku da osoba podnosi zahtjev za međunarodnu zaštitu samo da odgodi ili otežava izvršenje odluke o vraćanju. Sud koji je uputio zahtjev naglašava da, u skladu s tim pristupom, odluku Ministarstva unutarnjih poslova o kojoj je riječ u glavnom postupku treba poništiti zbog toga što se ZMZ-om-1 konkretno ne definiraju objektivni kriteriji koje nacionalna tijela moraju uzeti u obzir.

- 21 U tim okolnostima Upravno sodišče (Upravni sud) odlučilo je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li članak 8. stavak 3. [prvi podstavak] točku (d) Direktive [2013/33] tumačiti na način da se izrazom ‚uključujući i‘ u objektivne kriterije izričito svrstava okolnost da je ‚podnositelj zahtjeva već imao mogućnost započeti postupak za azil?‘
  2. Ako je odgovor na to pitanje niječan, treba li članak 8. stavak 3. [prvi podstavak] točku (d) Direktive [2013/33] tumačiti na način da je u opisanim okolnostima zadržavanje prihvatljivo samo na temelju unaprijed utvrđenih objektivnih kriterija i prethodnog utvrđenja da je podnositelj zahtjeva već imao mogućnost podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, a na temelju čega se može zaključiti da postoji osnovana pretpostavka da je navedeni zahtjev podnesen samo da bi se odgodila ili otežala odluka o vraćanju?“

Hitni prethodni postupak

- 22 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da se o predmetnom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku predviđenom u članku 107. Poslovnika Suda.
- 23 U prilog tom zahtjevu taj je sud istaknuo da je J. A. stavljen u upravno zadržavanje i da daljnje zadržavanje ovisi o ishodu glavnog postupka.
- 24 U tom pogledu treba utvrditi, kao prvo, da se zahtjev za prethodnu odluku odnosi na tumačenje Direktive 2013/33 obuhvaćene glavom V. trećeg dijela UFEU-a, koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde. Stoga se na taj zahtjev može primijeniti hitni prethodni postupak.
- 25 Što se, kao drugo, tiče uvjeta hitnosti, valja naglasiti da je taj uvjet osobito ispunjen ako je dotična osoba trenutačno lišena slobode te ako njezino daljnje zadržavanje ovisi o rješenju glavnog postupka. U tom pogledu situacija predmetne osobe treba se ocjenjivati onakva kakva jest na datum ispitivanja zahtjeva da se o zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom postupku (presuda od 14. svibnja 2020., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU i C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, t. 99. i navedena sudska praksa).
- 26 Doista, prema ustaljenoj sudskoj praksi, smještanje državljanina treće zemlje u centar za smještaj, bez obzira bilo to za vrijeme njegova zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili radi njegova udaljavanja, jest mjera lišavanja slobode (presuda od 14. svibnja 2020., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU i C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, t. 100. i navedena sudska praksa).
- 27 U predmetnom slučaju, iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da je tužitelju iz glavnog postupka uskraćena sloboda od početka njegova zadržavanja koje je naloženo u vezi s njegovim zahtjevom za međunarodnu zaštitu i da njegovo daljnje zadržavanje ovisi o rješenju glavnog postupka jer poništenjem odluke Ministarstva unutarnjih poslova to zadržavanje može završiti.
- 28 S obzirom na ta razmatranja, valja prihvatiti zahtjev suda koji je uputio zahtjev da se o predmetnom zahtjevu odluči u hitnom prethodnom postupku.

O prethodnim pitanjima

- 29 Na temelju članka 99. Poslovnika Suda, kad se odgovor na pitanje postavljeno u prethodnom postupku može jasno izvesti iz sudske prakse, ili kad odgovor ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji, Sud može, u svakom trenutku, na prijedlog suca izvjestitelja te nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odlučiti obrazloženim rješenjem.
- 30 U ovom predmetu valja primijeniti tu odredbu.

Prvo pitanje

- 31 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 8. stavak 3. prvi podstavak točku (d) Direktive 2013/33 tumačiti na način da činjenica da je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu već imao mogućnost započeti postupak azila predstavlja objektivan kriterij u smislu te odredbe.
- 32 U tom pogledu valja podsjetiti na to da u skladu s člankom 8. stavkom 1. Direktive 2013/33 države članice ne smiju zadržati osobu samo zato što je podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu.
- 33 Usto, člankom 8. stavkom 2. navedene direktive predviđa se da se zadržavanje može naložiti samo kada se to pokaže potrebnim na temelju pojedinačne ocjene svakog slučaja i ako se ne mogu učinkovito primijeniti druge manje prisilne mjere. Iz toga proizlazi da nacionalna tijela mogu zadržati podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu tek nakon provjere je li takvo zadržavanje u svakom pojedinačnom slučaju proporcionalno ciljevima koje želi ostvariti, a osobito nakon što se uvjere da je zadržavanje provedeno samo kao krajnja mjera (vidjeti u tom smislu presude od 17. prosinca 2020., Komisija/Mađarska (Prihvat tražitelja međunarodne zaštite), C-808/18, EU:C:2020:1029, t. 175. i navedenu sudsku praksu i od 14. svibnja 2020., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU i C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, t. 258. i navedenu sudsku praksu).
- 34 Osim toga, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da se u članku 8. stavku 3. prvom podstavku Direktive 2013/33 taksativno navode različiti razlozi koji mogu opravdati zadržavanje tražitelja međunarodne zaštite i da svaki od tih razloga odgovara posebnoj potrebi i ima autonomnu prirodu (presuda od 17. prosinca 2020., Komisija/Mađarska (Prihvat tražitelja međunarodne zaštite), C-808/18, EU:C:2020:1029, t. 168. i navedena sudska praksa).
- 35 Što se tiče, konkretnije, razloga za zadržavanje iz članka 8. stavka 3. prvog podstavka točke (d) Direktive 2013/33, tom se odredbom predviđa da podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu može biti zadržan na temelju te direktive kad je već zadržan zbog postupka vraćanja, u skladu s Direktivom 2008/115/EZ, radi pripreme vraćanja i/ili provedbe postupka udaljavanja ako dotična država članica na temelju objektivnih kriterija, uključujući i da je podnositelj zahtjeva već imao mogućnost započeti postupak azila, može dokazati da postoje opravdani razlozi za pretpostavku da osoba podnosi zahtjev za međunarodnu zaštitu samo da odgodi ili oteža izvršenje odluke o vraćanju.
- 36 Stoga za postojanje razloga za zadržavanje iz članka 8. stavka 3. prvog podstavka točke (d) Direktive 2013/33 moraju biti ispunjena dva različita kumulativa uvjeta. Potrebno je, s jedne strane, da se na podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu već primjenjuje mjera zadržavanja

s ciljem udaljavanja na temelju poglavlja IV. Direktive 2008/115 i, s druge strane, da postoje opravdani razlozi, koji se temelje na objektivnim kriterijima, za pretpostavku da osoba podnosi zahtjev za međunarodnu zaštitu samo da odgodi ili oteža izvršenje odluke o vraćanju.

- 37 Kad je riječ o objektivnim kriterijima na kojima nadležna tijela država članica trebaju zasnivati svoje opravdane razloge u skladu s člankom 8. stavkom 3. prvim podstavkom točkom (d) Direktive 2013/33, valja utvrditi da ta odredba, iako se u njoj ne definira pojam „objektivni kriteriji”, sadržava primjer kriterija na koji se ta tijela mogu pozvati, odnosno činjenicu da je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu već imao mogućnost započeti postupak azila.
- 38 Naime, uporaba izraza „uključujući i” u toj odredbi, koji je u svakodnevnom govoru istoznačnica za „kao”, „primjerice”, „među ostalim”, „konkretnije”, „poput” ili „nalik na”, nedvojbeno upućuje na to da je zakonodavac Unije želio dati primjer objektivnog kriterija na koji se nadležna nacionalna tijela mogu pozvati kako bi dokazala da postoje opravdani razlozi za pretpostavku da je osoba podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu samo da odgodi ili oteža izvršenje odluke o vraćanju.
- 39 Stoga valja smatrati da je činjenica da je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu već imao mogućnost započeti postupak azila jedan od objektivnih kriterija na koji se nadležna nacionalna tijela mogu pozvati kako bi dokazala da postoje opravdani razlozi za pretpostavku da je dotična osoba podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu samo da odgodi ili oteža izvršenje odluke o vraćanju.
- 40 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 8. stavak 3. prvi podstavak točku (d) Direktive 2013/33 treba tumačiti na način da činjenica da je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu već imao mogućnost započeti postupak azila predstavlja objektivan kriterij u smislu te odredbe.

Drugo pitanje

- 41 Budući da je drugo pitanje postavljeno u slučaju niječnog odgovora na prvo pitanje, na njega nije potrebno odgovoriti.

Troškovi

- 42 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 8. stavak 3. prvi podstavak točku (d) Direktive 2013/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju standarda za prihvatanje podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu treba tumačiti na način da činjenica da je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu već imao mogućnost započeti postupak azila predstavlja objektivan kriterij u smislu te odredbe.

Potpisi